

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie na terenie
miasta Kielce
na lata 2008 - 2013**

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie miasta Kielce

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie miasta Kielce na lata 2008 - 2013**, zwany dalej **Programem**. Zawiera on: podstawy prawne działania, zasady działania, cel główny i cele szczegółowe, wymienia realizatorów i adresatów Programu, instytucje i organizacje współpracujące. Program przedstawia też charakterystykę zjawiska przemocy w rodzinie, dostępne dane na temat przemocy w rodzinie w Kielcach w latach 2005 – 2006. Istotną częścią Programu jest szczegółowy harmonogram działań wraz z kosztorysem, a także wskaźniki osiągnięcia celów i załączniki.

Cele, działania i zadania Programu będą podlegać ewaluacji i odpowiadać na potrzeby mieszkańców Kielc, w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

I. Podstawa prawna Programu

Art. 6 ust.2, pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z dnia 20 września 2005r. Nr 180, poz. 1493) .

II. Zasady działania Programu

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, stosującym przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie Program oparty jest na zasadach:

1. wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej,

organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działaniu pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r.

o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnym następstwom,

2. jawność działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby ,
3. szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania

III. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Zmniejszenie rozmiaru przemocy w kieleckich rodzinach poprzez:

- a) systematyczne pogłębianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w kieleckich rodzinach,
- b) zwiększenie dostępności pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie i skuteczności ochrony ich praw,
- c) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- d) łączenie i koordynowanie działań lokalnych tj. sektora publicznego i organizacji pozarządowych,
- e) podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- f) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie.

IV. Działania i adresaci Programu

Cele będą realizowane poprzez następujące działania:

- *uprzedzające* tj. diagnoza, informacja, edukacja kierowane do ogółu mieszkańców gminy, w tym także do osób zajmujących się zawodowo pomaganiem osobom potrzebującym,
- *interwencyjne* tj. opiekuńcze kierowane do osób doznających przemocy w rodzinie, a pouczające i izolujące kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- *wspierająco-terapeutyczne* dla osób uwikłanych w przemoc domową (ofiara, świadek, sprawca),
- *działania edukacyjno - korekcyjne* dla osób uwikłanych w przemoc domową .

V. Założenia Programu

- zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców Kielc wobec zjawiska przemocy,
- promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy,
- edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie.

VI. Realizatorzy Programu

Głównymi realizatorami Programu są Urząd Miasta Kielce, sąd, prokuratura, policja, pomoc społeczna, placówki leczenia odwykowego, placówki poradnictwa specjalistycznego, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe, media.

VII. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Jeszcze do niedawna uważano, że przemoc domowa występuje rzadko i wyłącznie w rodzinach patologicznych, a agresję pomiędzy członkami rodziny uważano za jedną z wielu normalnych form zachowania w codziennym życiu.

Historycznie rzecz ujmując, przemoc stosowana przez dorosłą osobę wobec bliskich (w tym dzieci), postrzegana była jako akceptowany sposób sprawowania nad nimi władzy i kontroli. Na gruncie prawa i polityki społecznej podejmowano próby wyróżnienia przemocy społecznie akceptowanej (dopuszczalnej) i nadużywania przemocy czy „niewłaściwej” przemocy w rodzinie, co znacznie utrudniało wszelkie próby zajęcia się tym problemem.

W Polsce dostrzeżono zjawisko przemocy w rodzinie i zaczęto je traktować jako problem społeczny w latach 90-tych przy okazji modernizacji leczenia odwykowego.

Definicja przemocy

Przemoc w rodzinie może być rozpatrywana w ramach różnych koncepcji teoretycznych. E. Bielawski – Batorowicz i L.Golińska mówią o trzech ujęciach, a mianowicie o koncepcji społeczno – historycznej, systemowej i psychopatologicznej. Przyjęcie każdego z powyższych ujęć ma istotne konsekwencje. Rzutuje nie tylko na sposób analizowania zjawiska przemocy i założenia teoretyczne dla badań w tym zakresie, ale także nie pozostaje bez wpływu na działania praktyczne podejmowane wobec sprawców i ofiar przemocy.

Przemoc jest zjawiskiem wieloaspektowym, a rozmaite sposoby wyjaśnienia przyczyn przemocy są użyteczne głównie, dlatego że podkreślają różnorodność czynników uwikłanych w występowanie przemocy domowej. Zbytne uproszczenie powoduje, że rozwiązanie tego problemu wydaje się nadzwyczaj łatwe, np. „alkoholizm powoduje występowanie przemocy”. Tymczasem praktyka i wiedza wskazują, że przemoc występuje zarówno w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym jak i wolnych od niego. Większość osób nadużywających alkoholu, które pod jego wpływem stają się agresywne wobec członków własnej rodziny, przyznaje się do stosowania przemocy również na trzeźwo. Alkoholizm nie jest przyczyną przemocy, ale

występującym z nią uwarunkowaniem, podobnie jak wiele innych zjawisk. Niedoskonałości wyjaśnień odwołujących się do pojedynczych czynników doprowadziły do opracowania „modelu psychospołecznego”, który integruje socjologiczne i psychologiczne ujęcie przemocy w rodzinie (K. Browne i M. Herbert „Zapobieganie przemocy w rodzinie”, Warszawa, s.50).

Definicja zawarta w art.2 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, że przemoc w rodzinie to **„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt.1 ustawy, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”**. Definicja ta nie wyczerpuje wszystkich znamion przemocy, nie mieści się w niej przemoc ekonomiczna.

Przemoc ma różne aspekty i oblicza:

- jest procesem, gdyż nie pojawia się znienacka i tworzy cykle,
- ma tendencje do powtarzania się i rzadko jest jednorazowym epizodem,
- toczy się w wymiarze dominacji i uległości , gdyż osoba stosująca przemoc (potocznie zwana sprawcą) dąży do uzyskania totalnej dominacji nad osobą doznającą przemocy (potocznie zwaną ofiarą),
- nie jest zjawiskiem niezależnym od udziału człowieka co oznacza, iż jest on zdolny do radzenia sobie ze złością, która czyni go sprawcą („nie mogę, to jest silniejsze ode mnie”, używane przez sprawców jest maską dla „nie chcę”),
- odpowiedzialność zawsze jest po stronie sprawcy niezależnie od tego co zrobiła ofiara,
- przejawia się w różnych formach,
- niektóre przejawy grożenia przemocą są w istocie aktami przemocy.

Rodzaje i typy przemocy

Szerokie ujęcie problemu pozwala wyodrębnić:

- typ przemocy, w której sprawcami są dorośli: *przemoc wobec partnerki/a, przemoc wobec dziecka,*
- typ przemocy, w której sprawcami są dzieci: *przemoc wobec rodziców, przemoc wobec rodzeństwa,*
- typ, w którym sprawcami mogą być dorośli i dzieci: *przemoc wobec osób w podeszłym wieku.*

Odzwierciedla to fakt, iż wzorce agresywnego zachowania mogą być przekazywane z pokolenia na pokolenie.

Świat jest przepełniony przemocą, która ma różne oblicza, gdyż dotyczy różnych sfer działalności człowieka. Najczęściej mamy do czynienia z jej dwoma odmianami: fizyczną nazywaną również „gorącą” oraz psychiczną nazywaną „zimną”. Spotykamy się także z podziałem przemocy dodatkowo na seksualną, ekonomiczną, a niektóre źródła mówią o przemocy społecznej i politycznej. Przemoc fizyczna i psychiczna (emocjonalna) są w istotny sposób ze sobą powiązane, oparte są bowiem na potrzebie kontroli i dominacji. Epizody przemocy fizycznej mogą być rzadkie, za to formy przemocy emocjonalnej na ogół zdarzają się częściej. Aczkolwiek nie można stwierdzić, że istnieje gradacja od przemocy emocjonalnej do fizycznej – pierwsza nie musi prowadzić nieodwołalnie do drugiej – to jednak fizyczną można również uznać za przemoc emocjonalną. Na uderzenie wszyscy reagujemy poczuciem upokorzenia i urazy, a więc jest to nie tylko ból fizyczny. Atakowi fizycznemu zaś towarzyszą prawie zawsze wyzwiska, wulgaryzmy, określenia poniżające czyli przemoc psychiczna, która pozwala sprawcy na utrzymanie pełnej kontroli nad ofiarą.

Fazy cyklu przemocy

Dla zrozumienia dlaczego tak trudno osobom doznającym przemocy zmienić swoją sytuację ważne jest przyjrzenie się specyfice relacji między osobą

stosującą przemoc a ofiarą. Zdecydowana większość ofiar nie doświadcza przemocy w sposób ciągły. Przemoc ma bowiem cykliczny charakter. Obecność tych cykli lepiej wyjaśnia proces wiktyimizacji osób doznających przemocy, a także pojawiający się w ich zachowaniu syndrom wyuczonej bezradności. W cyklu przemocy występują trzy niezależne fazy, zmienne pod względem swej intensywności i czasu trwania :

1. *faza narastania napięcia* (inaczej tworzenia i budowania napięcia) to pierwsza faza cyklu,
2. *faza gwałtownej przemocy* (inaczej wybuchu, incydentów bicia) to druga faza ; agresja w tej fazie może być zagrażająca dla zdrowia i życia ofiary, moment zakończenia aktu przemocy zależy wyłącznie od sprawcy i nie ma żadnego związku z zachowaniem „ofiary” (sygnały jej bólu i cierpienia nie wyciszają agresji),
3. *faza „miodowego miesiąca”* (inaczej uspokojenia i miłości) to trzecia faza w czasie, której sprawca między innymi często obiecuje, że już nigdy więcej nie skrzywdzi ofiary lub po prostu zachowuje się jakby przemoc nigdy nie miała miejsca; faza ta jest przemijająca i rozpoczyna się znowu faza narastania napięcia.

Faza „miodowego miesiąca” zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Prawdziwe zagrożenie, jakie niesie ze sobą ta faza jest związane z tym, że przemoc w następnym cyklu zazwyczaj jest gwałtowniejsza i za każdym razem narasta. Jeśli już raz doszło do użycia przemocy, będzie się ona powtarzać dopóki nie będzie przerwana, najczęściej przez interwencję z zewnątrz.

Rola stereotypów i przekonań

Stereotypy, które głęboko zapuszczają swoje korzenie i fałszują rzeczywistość są kolejną groźną pułapką. Przyjmowanie ich następuje ze szczególną łatwością, wtedy gdy nie napotykają żadnych przeciwnych

sądów. Zniwalaający wpływ ich powszechności pochodzi także z sugestywnej mocy powtarzania, szczególnie gdy nie tylko słuchamy powtórzeń całego środowiska, ale i sami powtarzamy. Uwalnianie się od stereotypów utrudnione jest przez fakt, że fałszywe założenia są często przekonaniem charakterystycznymi dla całego środowiska lub danej epoki. Obejmują one różnorodne obszary codziennego życia, m.in. podział ról w domu, przywileje związane z płcią ....itp. Osobom żyjącym w środowisku, gdzie panuje przyzwolenie na wyzwiska i bicie jest o wiele trudniej przeciwstawić się takiemu traktowaniu niż tym, których otoczenie takich zachowań nie aprobuje.

Z punktu widzenia problemu przemocy za najgroźniejsze uważa się stereotypy:

1. *usprawiedliwiający przemoc* np. „jak chłop baby nie bije to jej wątroba gnije”, „jak się ciebie nie będą bać, to się z ciebie będą śmiać”, „tyłek nie szklanka.....”, „mnie też bili i wyrosłem na porządnego człowieka”;
2. *przenoszące odpowiedzialność za przemoc na ofiary* np. „widziały gały co brały”, „sama sobie winna”, „kobieta odpowiada za ognisko domowe”;
3. *przekonania izolujące ofiary* np. „nie mów nikomu co się dzieje w domu”.

Skutki przemocy

Przemoc może spowodować oprócz szkód fizycznych również trwałe i rozległe następstwa w psychice człowieka. Z powodu wielu następstw takich doświadczeń, cierpią nie tylko ci którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy tj. najczęściej dzieci. Tego typu doświadczenia uczą agresywnego stylu zachowania, zwiększają pobudzenie w sytuacjach z elementami agresji, zmniejszają opór przed agresywnym zachowaniem, zaburzają poglądy na rozwiązywanie konfliktów i zmniejszają wrażliwość na agresywne zachowania. Olbrzymie koszty przemocy domowej ponoszą zarówno jednostki, jak i społeczeństwo. Są to także koszty ekonomiczne, związane ze świadczeniami medycznymi dla jej ofiar.

Zasady pomocy

Pomoc osobom doznającym przemocy rozumiemy jako wspieranie zmian życiowych w kierunku „stawania na własnych nogach” w tempie określanym jako posuwanie się małymi krokami z poszanowaniem dla tendencji przeciwnych opóźniających zmianę.

W pierwszej fazie kontaktu z osobami doznającymi przemocy aktualnie rozgrywającej się, formuła poradnictwa ma zasadniczo poważniejsze zastosowanie niż formuła psychoterapii. By móc rozpocząć terapię najpierw należy zatrzymać przemoc i dodać konstruktywnej mocy ofierze. Jeżeli pomagamy osobie, która dzisiaj doznaje przemocy, to zajmujemy się przede wszystkim teraźniejszością, a nie przeszłością. Osobie pokrzywdzonej najpierw trzeba pomóc bronić się, wycofywać albo bezpośrednio zatrzymać przemoc i dopiero wtedy gdy ona ustanie można zająć się śladami krzywd z przeszłości. Najważniejsze zasady, którymi powinniśmy kierować się w procesie pomagania, pamiętając, że nie ma żadnego usprawiedliwienia dla stosowania przemocy to:

- **bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy,**
- **autonomia osoby doznającej przemocy,**
- **odpowiedzialność osoby stosującej przemoc.**

Ponieważ przemoc może spowodować poważne obrażenia, a nawet śmierć istotne jest oszacowanie potencjalnego zagrożenia wystąpieniem groźnych dla życia zachowań przeciwko sobie lub innym ze strony sprawcy, ofiary lub dzieci. Ocena potencjalnego zagrożenia życia powinna być przeprowadzana za każdym razem, gdy rozpoznamy występowanie przemocy domowej. Odpowiedzi twierdzące dotyczące czynników ryzyka powinny być wystarczającym powodem, by jak najszybciej pomóc osobie doznającej przemocy w opracowaniu planu bezpieczeństwa.

Najczęściej podejmowane oddziaływania zewnętrzne pomocy ofiarom to:

- interwencja,

- schronienie,
- informacja,
- edukacja,
- specjalistyczne poradnictwo,
- wsparcie emocjonalne,
- psychoterapia,
- pomoc socjalna dająca sytuacyjne oparcie dla dalszych działań.

Procedura „Niebieskie Karty” jako przykład łączenia kompetencji różnych służb

„Niebieskie Karty” to procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy. Obowiązuje ona w policji od 1998 roku, w pomocy społecznej od 2004 roku. Jest zalecana także do stosowania przez gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, w przypadku, gdy w rodzinie występuje również problem alkoholowy.

Głównym celem „Niebieskich Kart” jest rozpoznawanie przemocy i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną. Podstawą skuteczności procedury i oferowanej pomocy jest współpraca przedstawicieli różnych służb na rzecz osób doznających i stosujących przemoc w rodzinie.

Rozpoznanie przemocy i wypełnienie „Niebieskiej Karty” przez policjanta czy pracownika socjalnego to początek procesu pomagania. Każda z tych służb ma w swoich ustawowych zapisach możliwość i obowiązek korzystania z pomocy innych osób, instytucji i organizacji, a także podejmowania współpracy, gdy zostanie o to poproszona. W przypadku przemocy w rodzinie działania indywidualne nie przynoszą pożądanych

efektów.

Dokumentacja „Niebieskie Karty” dla poszczególnych służb różni się, choć założenia i cele procedury są wspólne. Różnice wynikają z tego, że każda z w/w instytucji ma określone kompetencje i możliwości. Zbiera informacje dostosowane do specyfiki pomocy jakiej może udzielić. Po zebraniu informacji, ustalany jest plan działania, a kolejnym krokiem jest włączenie do procesu pomagania przedstawicieli innych służb.

VIII. Dostępne dane liczbowe na temat zjawiska przemocy w rodzinie w Kielcach w latach 2005 -2006

Wyjściowymi danymi na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie mogą być dane opracowane przez Komendę Główną Policji, Centrum Badania Opinii Społecznej, Fundację Dzieci Niczyje oraz Instytut Psychologii Zdrowia. Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami:

- 12% Polaków zostało przynajmniej raz uderzonych przez partnera lub współmałżonka;
- 22% badanych przyznaje, że bije lub biło swoje dzieci;
- 63% badanych przyznaje, że w dzieciństwie byli karani klapsami, w tym:
  - 38% przyznaje, że byli bici pasem lub innym przedmiotem;
- co czwarty pacjent leczenia odwykowego przyznaje się do stosowania przemocy wobec dzieci, w czasie trwania choroby alkoholowej.

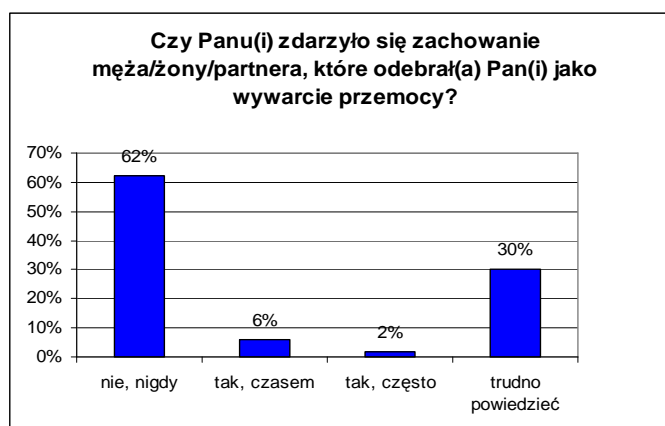
Komenda Główna Policji corocznie przeprowadza wnikliwą analizę zabójstw na tle nieporozumień rodzinnych. Stwierdzono, że liczba zabójstw w Polsce od 2002 roku systematycznie spada. Rok 2006 potwierdził tę tendencję. Odnotowano ogółem 816 zabójstw (w 2005 roku – 837).

Spośród stwierdzonych 816 zabójstw: 480 było dokonanych (58,82%), 322

usiłowane (39,46%), odnotowano także 12 podżegań, jedno sprawstwo kierownicze i jedno pomocnictwo.[*Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w okresie od 25 września do 31 grudnia 2006 roku 2007: 6*]. W porównaniu do przełomowego 2001 roku (1.325 zabójstw) – nastąpił spadek o ponad 38%.

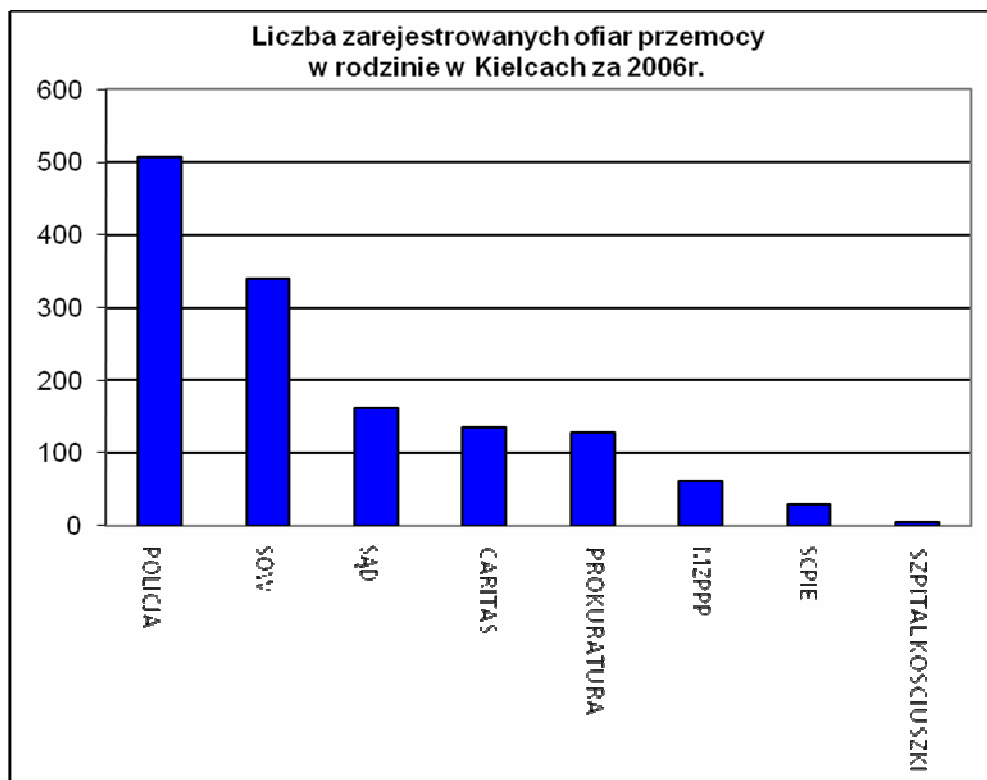
Badania nad przemocą w rodzinie są właściwie całkiem nowe i podjęto je dopiero około 25 lat temu. Zainicjowano je głównie w Ameryce Północnej, Europie Zachodniej, Australii i Nowej Zelandii. W Polsce problemem przemocy w rodzinie zajęto się w latach 90 – tych przy okazji modernizacji leczenia odwykowego. Aktualnie dostępne informacje opierają się głównie na badaniach dotyczących osób korzystających z pomocy instytucjonalnej. Statystyki pomocy społecznej zawierają na ogół informacje na temat mniej uprzywilejowanych społecznie grup, które mają obowiązek udzielania informacji w trakcie sporządzania wywiadu środowiskowego. Ludzie dobrze sytuowani materialnie mają większą możliwość uchronienia swojej prywatności przed zainteresowaniem urzędów i policji. Dlatego też trudno uchwycić prawdziwe rozmiary przemocy w rodzinie, chociaż jest ona zjawiskiem społecznie zauważalnym.

W Kielcach jest podobnie. Jak wynika z sondażu ulicznego przeprowadzonego we wrześniu 2007 roku, na próbie 50 dorosłych kielczan, większość mieszkańców naszego miasta tj. 54% zna osoby, które doświadczyły lub doświadczenia przemocy w domu. Natomiast 62% respondentów stwierdziło, że nie doświadczyło zachowań, które uznało za przemocowe.

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie dostępnych danych ilościowych wynika, że w Kielcach liczba zarejestrowanych ofiar przemocy w siedmiu instytucjach prowadzących systematyczną dokumentację, wynosi kilkaset osób. Najwięcej przypadków odnotowuje policja - ponad 500, następnie Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie - ponad 340, a w dalszej kolejności Sąd, Prokuratura - ponad 200, Caritas Diecezji Kieleckiej - 136. Inne specjalistyczne placówki świadczące usługi pomocowe dla ofiar przemocy odnotowują po kilkadziesiąt osób rocznie.

Źródło: opracowanie własne

Dane liczbowe na temat odnotowanych przypadków przemocy w rodzinie w Kielcach w latach 2005 – 2006

1. Komenda Miejska Policji w Kielcach

Sprawozdanie z przeprowadzonych interwencji domowych wobec przemocy w rodzinie na terenie działania Komisariatów I-IV KMP w Kielcach w okresie od 01.01.2006 – 31.12.2006.

Liczba przeprowadzonych interwencji domowych /ogółem/ - **3511** w tym: dotyczących przemocy w rodzinie /procedura NK/ - **506**

Interwencje dotyczące przemocy w rodzinie:

miejsce interwencji – miasto – 506

Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej ogółem – **806**

w tym: kobiety – 481

    mężczyźni – 58

    małoletni do ukończenia lat 13 – 175

    małoletni od 13 do 18 lat – 92

Liczba sprawców przemocy domowej ogółem – 507

w tym: kobiety 32

    mężczyźni – 469

    nieletni – 6

Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem – 366

w tym:

    kobiety: -17

    mężczyźni - 347

    nieletni – 2

w tym przewiezionych do Izby Wytrzeźwień – 284

    kobiety -11

    mężczyźni - 271

    nieletni – 2

w tym przewiezionych do Policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych

do wytrzeźwienia – 7

    kobiety – 0

    mężczyźni – 7

    nieletni – 0

Liczba przypadków udzielenia pomocy medycznej – 11

    pokrzywdzonych – 4

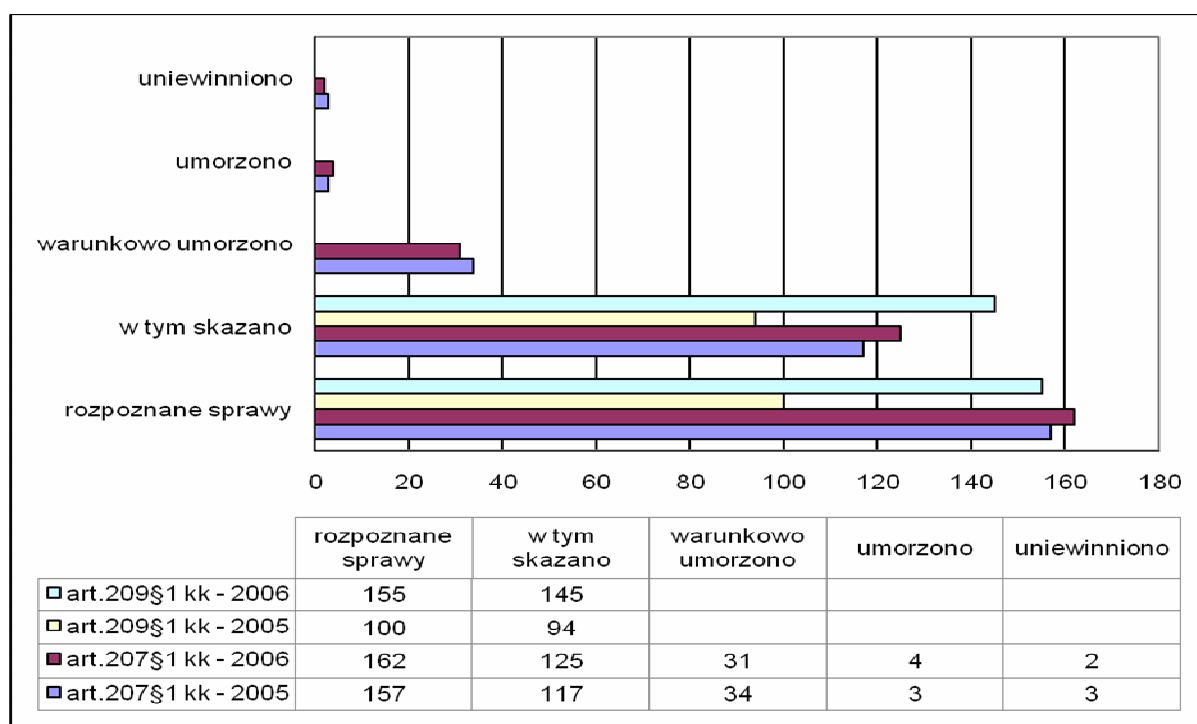
    sprawca – 7

Liczba dzieci przewiezionych do szpitala, placówki, oddanych pod opiekę osoby spokrewnionej- 1

Liczba informacji przesłanych do innych placówek – ogółem 194, w tym do:

- ośrodków pomocy społecznej – 126,
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych – 68.

2. Sąd Rejonowy w Kielcach

3. Prokuratura Rejonowa Kielce – Wschód

Ilość spraw zakończonych aktem oskarżenia w grupie przestępstw przeciwko rodzinie (art. 207, 209, 201 kk), wynik postępowania sądowego (ilość osób skazanych oraz ilość wniosków sporządzonych w trybie art. 572 kpc, ilość wniosków o ograniczenie władzy rodzicielskiej oraz ilość wniosków o leczenie odwykowe – co do sprawców wyżej wskazanych przestępstw).

Akty oskarżenia

Akty oskarżenia z art. 207 § 1 kk - 44

Akty oskarżenia z art.209 § 1 kk - 12

W w/w okresie nie zakończono aktem oskarżenia żadnej sprawy z art. 201 kk

Wynik postępowania sądowego

W wyniku postępowania sądowego skazano:

za przestępstwo z art. 207§ 1 kk – 30 osób

warunkowo umorzono – 6 spraw

umorzenie z uwagi na znikome społeczne niebezpieczeństwo czynu – 1 sprawa

za przestępstwo z art. 209 § 1 kk – 13 osób, (w 7 przypadkach do dnia 21.05.07 nie zapadły orzeczenia)

w trybie art. 572 kpc skierowano łącznie – 34 wnioski

w okresie 01.01.2006 r. do 01.12. 2006 r. nie składano wniosków o ograniczenie władzy rodzicielskiej, złożono wnioski w sprawie leczenia odwykowego sprawców w/w przestępstw – 40.

Prokuratura Rejonowa Kielce – Zachód

Ilość spraw zakończonych aktem oskarżenia – 129, w tym:

art. 207 kk – 77

art. 209 kk – 52

art. 201 kk – 0

Wynik postępowania sądowego – ilość osób skazanych – 73, w tym z:

art. 207 kk – 42

art. 209 kk – 31

art. 201 kk – 0

Ilość wniosków w trybie art. 572 kpc – 37

Ponadto w okresie: 01.01.2006 r. - 31.12.2006 r. do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowano – 80 wniosków.

4. Świętokrzyskie Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom Przepstw. Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przepstw

	2005	2006
Liczba udzielonych porad dot. przemocy domowej w rodzinie	19 (w tym 5 mężczyzn)	24 (w tym 3 mężczyzn)

5. Szpital Kielecki Sp. Z O. O. - NZOZ Św. Aleksandra w Kielcach

Dane dotyczące pomocy medycznej udzielanej w związku ze zjawiskiem przemocy w rodzinie, w oparciu o dokumentację medyczną tj. „Książki odmów, przyjęć i porad ambulatoryjnych wykonywanych w Izbie Przyjęć Chirurgicznej” szpitala:

- w roku 2005 – 9 osób
- w roku 2006 – 6 osób

Można przypuszczać, że przypadków przemocy domowej było znacznie więcej, natomiast osoby poszkodowane z reguły nie podawały prawdziwych przyczyn doznanych obrażeń. Przytoczone dane liczbowe dotyczą zatem tylko przemocy ujawnionej przez osoby poszkodowane w wywiadzie na Izbie Przyjęć.

6. Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej „Partner”

W latach 2005-2006 nie był prowadzony rejestr pacjentów zgłaszających obrażenia, dolegliwości powstałe wskutek stosowanej przemocy w rodzinie i przypadki udzielenia im pomocy medycznej.

Istnieje istotna luka w zakresie:

1. ewidencjonowania liczby przypadków udzielania pomocy medycznej pacjentom, ofiarom przemocy w rodzinie we wszystkich placówkach służby zdrowia: publicznych i niepublicznych
2. posiadanej przez personel medyczny wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, dostępnym w mieście zapleczu i możliwościach udzielenia innej pomocy niż medycznej
3. dostępu do informacji czy obrażenia powstały w wyniku przemocy domowej, przed wydaniem skierowania do szpitala lub poradni specjalistycznej osobom pokrzywdzonym.

7. Ochotnicze Hufce Pracy - Świętokrzyska Komenda Wojewódzka

W latach 2005 -2006 odnotowano interwencji domowych w związku z przemocą – 25.

W tym okresie Ochotnicze Hufce Pracy Świętokrzyskiej Komendy Wojewódzkiej organizowały dla osób zagrożonych przemocą programy resocjalizacyjne i warsztaty socjoterapeutyczne.

W ramach tych programów młodzież wzięła udział w pogadankach, prelekcjach, zajęciach psycho-edukacyjnych przeprowadzonych przez przedstawicieli Sądów Rejonowych, Policji, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych.

Program warsztatów socjoterapeutycznych adresowany był do młodzieży pochodzącej z rodzin dysfunkcyjnych.

8. Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji (ŚCPiE)

- Z terapii DDA (Dorośle Dzieci Alkoholików) skorzystało 82 osoby dorosłe.
Około 70 z nich było w dzieciństwie ofiarami przemocy fizycznej, molestowania seksualnego, lub były świadkami przemocy dokonywanej głównie przez ojców na matkach albo rodzeństwie.
- Z STR (Systemowa Terapia Rodzin) skorzystało 304 rodziny.
Szacuje się, że w około 10% z nich, czyli 30 rodzinach, wystąpiła przemoc.
- W KAM-ART wzięło udział 37 osób - młodzieży, która doświadczała w szkole różnych form przemocy czy fizycznej, czy werbalnej (np. w formie ośmieszania itp.)
- Grupa PARPUSIAKI – w w/w okresie z zajęć skorzystało 39 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych lub z problemem alkoholowym. W przypadku 7 dzieci są potwierdzone informacje o występowaniu przemocy w domu. Są jednak podstawy do tego aby przypuszczać, że ok. 50% z ogólnej liczby dzieci uczestniczących w zajęciach było lub jest świadkami/ofiarami przemocy domowej.

9. Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy

Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia

Problemy przemocy diagnozowane w placówkach leczenia odwykowego:

W 2004 roku zdiagnozowano 43 osoby doznające przemocy na 242 zarejestrowane jako współzależnione.

W 2005 roku w Przychodni (ul. Jagiellońska) WOTUW zdiagnozowano 32 ofiary przemocy wśród osób współzależnionych na 273 zarejestrowane.

W 2005 roku wśród 172 pacjentek Oddziału Kobiecego Szpitala w Morawicy było 56 kobiet, które zdiagnozowano jako ofiary przemocy.

W placówkach leczenia odwykowego, na dzień dzisiejszy, brak systemowego diagnozowania problemu przemocy w rodzinie.

10. Centrum Interwencji Kryzysowej Caritas Diecezji Kieleckiej (CIK)

Centrum Interwencji Kryzysowej Caritas powstało w 2001 roku. Realizuje zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dn. 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z dn. 20 września 2005 r.) i ustawy o pomocy społecznej z dn. 12 marca 2004 r. (Dz. U. z dn. 15 kwietnia 2004).

Klientami CIK są wszystkie osoby zgłaszające się po pomoc bez uwzględniania rejonizacji. Celem działań podjętych na rzecz osób i rodzin będących w kryzysie, w tym dotkniętych przemocą jest zapobieganie pogłębianiu się występujących dysfunkcji. W ramach interwencji kryzysowej udziela się w szczególności pomocy psychologicznej oraz schronienia z dostępnością przez całą dobę.

Formy pomocy skierowane do klientów to:

- całodobowy telefon zaufania
- działania interwencyjne
- pomoc psychologiczna indywidualna i grupowa dla osób dorosłych doznających przemocy w rodzinie
- pomoc psychologiczna w ramach programu korekcyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie

- zajęcia edukacyjne dla mieszkańców schroniska
- pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla dzieci
- porady prawne
- porady medyczne (lek. psychiatra)
- porady socjalne
- usługi hostelowe

Osoby z terenu Kielc korzystające z pomocy CIK w 2005 roku

Osoby doznające przemocy - 103

Świadkowie przemocy - 26

Osoby stosujące przemoc - 11

Rodzaj świadczeń udzielonych przez CIK mieszkańcom Kielc w 2005 roku

Ilość porad telefonicznych - 395

Ilość porad indywidualnych - 1053

Ilość porad grupowych - 542

Ilość osób skierowanych do innych placówek, np. Punkt Pomocy Doraźnej,

Apteka, Biuro Aktywizacji Bezrobotnych, CIS, prawnik - 7

Ilość osób korzystających z porad lekarskich - 35

Ilość osób korzystających z hostelu - 95

Osoby z terenu Kielc korzystające z pomocy CIK w 2006 roku

Osoby doznające przemocy - 136

Świadkowie przemocy - 40

Osoby stosujące przemoc - 9

Rodzaj świadczeń udzielonych przez CIK mieszkańcom Kielc w 2006 roku

Ilość porad telefonicznych - 562

Ilość porad indywidualnych - 1269

Ilość porad grupowych - 1201

Ilość osób skierowanych do innych placówek, np. Punkt Pomocy Doraźnej, Apteka, Biuro Aktywizacji Bezrobotnych, CIS, prawnik - 19

Ilość osób korzystających z porad lekarskich - 29

Ilość osób korzystających z hostelu – 166

11. Miejski Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Kielcach

Lp	MZPPP	Ilość
1.	Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej (ogółem)	62
	W tym:	7
	- kobiety	
	- mężczyźni	-
	- małoletni do lat 13	30
	- małoletni od 13 do 18 lat	25
2.	Liczba sprawów przemocy domowej (ogółem)	67
	W tym:	12
	- kobiety	
	- mężczyźni	22
	- nieletni	33
3.	Liczba sprawców pod wpływem alkoholu (ogółem)	10
	- kobiety	-
	- mężczyźni	10
	- nieletni	-
4.	Przemoc fizyczna	32
5.	Przemoc psychiczna	28
6.	Przemoc seksualna	1
7.	Przemoc ekonomiczna	1

W latach 2005/2006 pracownicy MZPPP w Kielcach realizowali programy korekcyjno – edukacyjne dla uczniów, takie jak.:

- „Veto przeciw przemocy”
- „Wychowanie przeciw przemocy”
- „Spójrz inaczej”
- „Spójrz inaczej na agresję”

- „Trening zastępowania agresji”,

w tym także programy autorskie :

„Zapobieganie agresji”

„Rozwiązywanie konfliktów”

„Złość, agresja, przemoc. Radzenie sobie w sytuacjach trudnych”

„Normy współżycia klasowego”

12. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach (MOPR)

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (SOW)

Z danych statystycznych MOPR Kielce wynika, że głównymi odbiorcami specjalistycznej pomocy są osoby mające najsłabszą pozycję w społeczeństwie, w tym osoby doznające przemocy domowej. Profesjonalną pracę w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach rozpoczął w 1997 roku.

Raport Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach z 15 grudnia 2006 roku w sprawie realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – dane liczbowe z Rejonów Opiekuńczych, Działu Pracy Socjalnej i Poradnictwa Rodzinnego oraz Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Ilość wypełnionych „Niebieskich Kart” – 20

Liczba sprawców przemocy ogółem 374, w tym

kobiet – 5

mężczyzn – 369

wiek	15 - 19	20 - 29	30 - 40	41 - 50	51 - 60	61 - 70
ilość	4	47	111	134	72	6

Liczba ofiar przemocy ogółem 428, w tym

mężczyzn - 8

kobiet – 371

dzieci – 49

wiek	do lat 15	15 - 19	20 - 29	30 - 40	41 - 50	51 - 60	61- 70	71 - 85
ilość	36	13	47	111	134	76	6	5

Ilość informacji przesłanych do instytucji wymiaru sprawiedliwości – 27

Tabela 1

*Liczba osób doznających przemocy objęta specjalistyczną pomocą
Działu Pracy Socjalnej i Poradnictwa Rodzinnego i Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla
Ofiar Przemocy w Rodzinie MOPR Kielce w latach 1994 – 2006*

Rok	Liczba osób/ rodzin
1994	21
1995	44
1996	46
1997	126 pierwsza społeczna kampania „Stop przemocy!”
1998	137
1999	188
2000	301 ogólnopolskie kampanie medialne
2001	399 ogólnopolskie kampanie medialne
2002	290
2003	239
2004	239
2005	282 (349 łącznie z Telefonem Zaufania)
2006	282 (340 łącznie z Telefonem Zaufania)

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (SOW) powstał w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach 1 września 2006 roku. W województwie świętokrzyskim istnieje jedna placówka o tej nazwie. Zajmuje się udzielaniem profesjonalnej pomocy ofiarom,

sprawcom i świadkom przemocy w rodzinie. Funkcjonowanie SOW reguluje ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku, i rozporządzenie o standardach usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Od 1 marca 2007 roku w strukturze SOW działa Ośrodek Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie, który prowadzi oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec sprawców przemocy domowej. SOW dysponuje także Punktem Interwencyjno-Konsultacyjnym dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie i Hostelem zapewniającym ofiarom przemocy w rodzinie całodobowe schronienie.

Tabela 2

Liczba osób doznających przemocy w rodzinie objęta specjalistyczną pomocą przez Dział Pracy Socjalnej i Poradnictwa Rodzinnego MOPR Kielce w 2005 roku

Przemoc w rodzinie	ogółem:	349 rodziny
Specjalistyczne konsultacje	ogółem:	3945
Poradnictwo i praca socjalna	ogółem:	464
Porady, w tym socjalne, medyczne, pedagogiczne		464 rodziny
Działania profilaktyczne		468 rodzin
Rozmowy kryzysowe i terapeutyczne		1262
Pomoc psychologiczna		206 rodzin
Terapia rodzinna		18 rodzin
Treningi psychologiczne		88 osób
Psychoterapia		10 osób
Interwencja kryzysowa		25 rodzin
Poradnictwo prawne		231
Pomoc terapeutyczna osobom dotkniętym przemocą - uzależnionym od alkoholu i członkom ich rodzin		468

Tabela 3

Pomoc udzielona osobom, i rodzinom znajdującym się w sytuacji przemocy w rodzinie, w 2005 roku za pośrednictwem Telefonu Zaufania (TZ), działającego przy DPSiPR MOPR Kielce

Rozmowy kryzysowe w TZ	ogółem:	275
Przemoc w rodzinie		67
Uzależnienie od alkoholu z współwystępującą przemocą		29
Inne trudne sytuacje życiowe, których źródłem jest przemoc		186

Tabela 4

Pomoc udzielona osobom, i rodzinom znajdującym się w sytuacji przemocy w rodzinie, w 2006 roku za pośrednictwem Telefonu Zaufania (TZ), działającego przy SOW MOPR Kielce

Rozmowy kryzysowe w TZ	ogółem:	218
Przemoc w rodzinie		58
Uzależnienie od alkoholu z współwystępującą przemocą		45
Inne trudne sytuacje życiowe, których źródłem jest przemoc		123

Tabela 5

Liczba osób doznających przemocy w rodzinie objęta specjalistyczną pomocą przez Dział Pracy Socjalnej i Poradnictwa Rodzinnego oraz Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie MOPR Kielce w 2006 roku

Przemoc w rodzinie	ogółem:	340 rodzin
Specjalistyczne konsultacje	ogółem:	5073
Poradnictwo i praca socjalna	ogółem:	1308
Porady, w tym socjalne, medyczne, pedagogiczne		872 rodziny
Działania profilaktyczne		436 rodzin
Rozmowy kryzysowe i terapeutyczne		1774
Pomoc psychologiczna		333 rodziny
Terapia rodzinna		31 rodzin
Treningi psychologiczne		85 osób
Psychoterapia		8 osób
Interwencja kryzysowa		42 rodziny
Poradnictwo prawne		308
Pomoc terapeutyczna osobom dotkniętym przemocą - uzależnionym od alkoholu i członkom ich rodzin		291

Metody i formy pracy adresowane do osób i rodzin znajdujących się w sytuacji przemocy w rodzinie, realizowane przez pracowników MOPR Kielce:

- poradnictwo rodzinne
- poradnictwo psychologiczne
- poradnictwo pedagogiczne
- interwencja kryzysowa
- praca socjalna
- pomoc telefoniczna – telefon zaufania
- konsultacje medyczne
- program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie
- program edukacyjno – motywacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie
- zapewnienie całodobowego schronienia w sytuacji kryzysowej – hostel
- interwencja kryzysowa
- warsztaty, treningi psychologiczne
- terapia rodzinna, małżeństw
- poradnictwo prawne
- doradztwo i edukacja

IX. Analiza SWOT

Nazwa **SWOT** jest akronimem słów **S**trengths (mocne strony), **W**eaknesses (słabe strony), **O**pportunities (szanse w otoczeniu), **T**hreats (zagrożenia w otoczeniu).

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją.

Jest ona oparta na schemacie klasyfikacji dzielącym wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję organizacji, na:

- zewnętrzne w stosunku do organizacji i mające charakter uwarunkowań wewnętrznych,
- wywierające negatywny wpływ na organizację i mające wpływ pozytywny.

Ze skrzyżowania tych dwóch podziałów powstają cztery kategorie czynników.

Zewnętrzne pozytywne – szanse. Szanse to zjawiska i tendencje w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane stają się impulsem rozwoju oraz osłabiają zagrożenia.

Zewnętrzne negatywne – zagrożenia. Zagrożenia to wszystkie czynniki, które są postrzegane jako bariery dla rozwoju, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń ma destrukcyjny wpływ na rozwój organizacji lub powodzenie inwestycji. Jednocześnie nie pozwala na pełne wykorzystanie szans i mocnych stron.

Wewnętrzne pozytywne – mocne strony, czyli atuty organizacji. Mocne strony, to walory organizacji, które w pozytywny sposób ją wyróżniają.

Wewnętrzne negatywne – słabe strony. Słabe strony, to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznych kwalifikacji.

Analiza SWOT, jako metoda diagnostyczna dokonująca analizy otoczenia zewnętrznego i wewnętrznego danego obszaru problemowego, zakłada trzy etapy postępowania:

- Identyfikację i analizę: silnych i słabych stron;
- Identyfikację i analizę: szans i zagrożeń;
- Określenie strategicznej sytuacji w rozwiązywaniu problemu społecznego.

Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w oparciu o dostępne dane na temat mocnych i słabych stron istniejącego w Kielcach systemu pomocy dla ofiar, świadków i sprawców przemocy w rodzinie, dostępnego zaplecza oraz stosowanych procedur.

WEWNĘTRZNE POZYTYWNE - MOCNE STRONY

- gotowość i umiejętność współpracy instytucji, organizacji pozarządowych,

- profesjonalizm kadry (świadomość problemu, ograniczeń),
- sprawdzone zaplecze (funkcjonujące, uzupełniające się),
- istnienie sprawdzonych procedur (Niebieskie Karty),
- propozycje wdrożenia nowych procedur, rozwiązań,
- działalność informacyjna instytucji współpracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- dobre kontakty z mediami,
- systematyczne podnoszenie kwalifikacji przez kadre zajmującą się problematyką przemocy w rodzinie,
- odpowiedzialność osobista i zaangażowanie, otwartość specjalistycznej kadry,
- rosnąca liczba specjalistów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- rosnące wzajemne zaufanie do osób i instytucji,
- istniejące zaplecze instytucjonalne m.in.: świetlice środowiskowe, kluby seniora, CIK, MOPR – Rejony Opiekuńcze, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Świętokrzyskie Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom Przestępstw, Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji, Placówki leczenia odwykowego, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Prokuratura, Sąd Rodzinny, kuratorzy sądowi.

WEWNĘTRZNE NEGATYWNE - SŁABE STRONY

- niedostateczna liczba specjalistycznej kadry,
- brak systemu szkoleń interdyscyplinarnych,
- brak skutecznej współpracy instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:
  - słaby przepływ informacji,
  - niedopracowane, nie działające optymalnie procedury,
  - zjawisko rywalizacji między instytucjami,

- niedostateczna wiedza o wzajemnych kompetencjach i zapleczu,
- brak koordynacji działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących przepisów prawnych (np. zakaz zbliżania się do ofiary, nakaz opuszczenia lokalu, zobowiązanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych),
- brak warunków do wykonania egzekucji eksmisji wobec sprawców przemocy (brak pomieszczeń tymczasowych w zasobach gminy Kielce),
- zbyt mała ilość programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy (oświata, służba zdrowia),
- koncentracja na przemocy pomiędzy dorosłymi, a niedostateczne zauważanie przemocy wobec dziecka i jego sytuacji w rodzinie,
- niski poziom świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie i jej konsekwencji i wynikająca z tego bierność i tolerancja społeczna dla tego zjawiska,
- niedostateczna wiedza na temat przemocy w rodzinie wśród pracowników oświaty i służby zdrowia.

ZEWNĘTRZNE POZYTYWNE – SZANSE

- wprowadzenie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U. Nr 180, poz. 1493),
- wydanie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych z dnia 6 lipca 2006 roku (Dz. U. Nr 127, poz.890 z 2006),
- podjęcie uchwały w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006 – 2016 (Uchwała Nr 162/2006 Rady

Ministrów z dnia 25 września 2006 roku),

- wprowadzenie od 1 października 1998 roku procedury „Niebieskie Karty” w policji i Zarządzenia Nr 162 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 lutego 2008 roku w sprawie metod i form wykonywania przez Policję zadań w związku z przemocą w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty”, na podstawie art.7 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o policji (Dz. U. z 2007r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.),
- obowiązywanie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku,
- podjęcie Uchwały Nr XVII/306/2007 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 22 listopada 2007r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2008,
- funkcjonujące ogólnopolskie i lokalne Telefony Zaufania,
- realizowana przez policję i pomoc społeczną procedura „Niebieskie Karty”,
- większe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na finansowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m.in. na poszerzanie i tworzenie zaplecza, profesjonalne szkolenie kadry, superwizję,
- zwiększająca się świadomość społeczna na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- przychylność władz samorządowych i lokalnych mediów,
- gotowość do współpracy służb, instytucji i organizacji pozarządowych.

ZEWNĘTRZNE NEGATYWNE – ZAGROŻENIA

- obecnie brak stałego zabezpieczenia finansowego dla realizacji GPPPwR,
- niskie wynagrodzenia specjalistów,

- brak zaplecza zabezpieczającego egzekucje eksmisji sprawców przemocy w rodzinie,
- mała (niewystarczająca) wiedza interdyscyplinarna nt. zjawiska przemocy i mała świadomość problemu (wśród osób i instytucji, które powinny reagować w sytuacji przemocy w rodzinie np.: szkoła, służba zdrowia, środowisko sąsiedzkie itp.),
- nadal funkcjonujące w społeczeństwie mity, przekonania i stereotypy na temat przemocy w rodzinie,
- skomplikowane procedury pozyskiwania środków finansowych z Unii Europejskiej,
- brak jednolitej metodologii zbierania danych nt. przemocy w rodzinie, co skutkuje niepełną diagnozą i niewystarczającym rozeznaniem potrzeb,
- występowanie sprzeczności pomiędzy istniejącymi przepisami prawa, a możliwością ich wykonania w praktyce przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości,
- niski poziom wiedzy społecznej nt. istniejącego zaplecza i możliwości korzystania z pomocy,
- mała przejrzystość zasad finansowania działalności różnych instytucji i organizacji pomocowych.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

**GMINNEGO PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE W KIELCACH
na lata 2008 – 2013**

X. Harmonogram działań Programu – główne zadania

1. Zapobieganie występowania przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej.
2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.
4. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.
5. Kosztorys.
6. Realizatorzy Programu.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W KIELCACH NA LATA 2008 - 2013

1. Zapobieganie występowania przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny (realizator)	Termin realizacji
1.	Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Kielcach	a) Rejestrowanie przypadków przemocy domowej. b) Sporządzanie rocznego raportu na temat zarejestrowanych przypadków przemocy w oparciu o prowadzoną dokumentację. c) Wypracowanie wspólnej metodologii zbierania danych nt. zjawiska przemocy w rodzinie. d) Sporządzanie okresowych raportów na temat zjawiska przemocy w kieleckich rodzinach. e) Cykliczne przeprowadzanie badań socjologicznych na temat postaw mieszkańców Kielc wobec przemocy.	➤ Wszyscy realizatorzy programu ➤ Koordynator/Pełnomocnik Programu ➤ Uczelnia wyższa ➤ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie ➤ Uczelnia wyższa	2008 – 2013 Grudzień 2008 – 2013 2008 – 2013

2.	<p>Profilaktyka i edukacja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowana do różnych grup społecznych</p>	<p>a) Inicjowanie audycji radiowych, programów telewizyjnych, artykułów w prasie i internecie.</p> <p>b) Organizowanie i udział w kampaniach społecznych.</p> <p>c) Opracowywanie i publikowanie materiałów informacyjnych na temat zjawiska przemocy i instytucji udzielających pomocy (plakaty, ulotki, broszury).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lokalne media ➤ Rzecznik prasowy Prezydenta Miasta Kielce ➤ Koordynator/Pełnomocnik Programu ➤ Zespół ds. Wdrażania GPPPwR ➤ Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa ➤ Wszyscy realizatorzy Programu 	<p>2008 – 2013</p> <p>25 listopada–6 grudnia 2008 – 2013</p> <p>2008 – 2013</p>
3.	<p>Promowanie zachowań nieagresywnych i społecznie pożądanых wśród dzieci i młodzieży</p>	<p>a) Opracowanie i realizacja zajęć psychoedukacyjnych uczących umiejętności społecznych z uwzględnieniem istniejących strategii.</p> <p>b) Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Szkoły i inne placówki oświatowe ➤ Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji ➤ Miejski Zespół Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych ➤ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie ➤ Caritas Diecezji Kieleckiej ➤ Inne organizacje pozarządowe, Kościoł, Związki wyznaniowe 	<p>2008 – 2013</p> <p>2008 – 2013</p>

			<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wydział Edukacji i Ochrony Zdrowia ➤ Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa ➤ Instytucje szkoleniowe: podmioty gospodarcze publiczne i niepubliczne 	
		c) Organizowanie alternatywnych (aktywnych) form spędzania czasu wolnego (działalność świetlic, klubów itp.).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie ➤ Świetlice, Placówki wsparcia dziennego publiczne i niepubliczne ➤ Komenda Miejska Policji ➤ Komenda Wojewódzka Policji ➤ Caritas Diecezji Kieleckiej 	2008 – 2013
		d) Występowanie z inicjatywą rozbudowy i modernizacji infrastruktury terenów rekreacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Koordynator/Pełnomocnik Programu 	2008 – 2013
		e) Rozbudowa i modernizacja infrastruktury terenów rekreacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Spółdzielnie Mieszkaniowe ➤ Urząd Miasta Kielce (Wydziały posiadające kompetencje w tym zakresie) 	2008 - 2013

4.	Edukacja osób dorosłych (rodziców, opiekunów)	<p>a) Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych na temat przemocy w rodzinie.</p> <p>b) Popularyzacja „Szkoły dla rodziców.”</p> <p>c) Popularyzacja i zwiększenie dostępności do poradnictwa indywidualnego i grupowego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Szkoły i inne placówki oświatowe ➤ Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji ➤ Miejski Zespół Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych ➤ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie ➤ Organizacje pozarządowe, Kościoł, Związki wyznaniowe ➤ Wydział Edukacji i Ochrony Zdrowia ➤ Instytucje szkoleniowe: podmioty gospodarcze publiczne i niepubliczne ➤ Komenda Miejska Policji ➤ Komenda Wojewódzka Policji ➤ Świetlice, Placówki wsparcia dziennego publiczne i niepubliczne 	2008 - 2013
----	--	---	--	-------------

WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU:

- dane z ankiet lub innych badań o charakterze socjologicznym pozwalających na ocenę stopnia świadomości społecznej
- liczba dzieci i młodzieży objętych edukacją, zajęciami profilaktycznymi i alternatywnymi formami spędzania czasu wolnego
- liczba osób dorosłych objętych działaniami edukacyjnymi, poradnictwem i programami profilaktycznymi.

2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny (realizator)	Termin realizacji
1.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy, pozostającym w rodzinie	a) Zwiększanie liczby osób objętych poradnictwem psychologicznym, pedagogicznym, prawnym, medycznym, socjalnym i popularyzacja tych form pomocy.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie ➤ Centrum Interwencji Kryzysowej Caritas ➤ Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji ➤ Miejski Zespół Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych ➤ Placówki leczenia odwykowego m.in. WOTUW ➤ Inne organizacje pozarządowe świadczące specjalistyczną pomoc w zakresie poradnictwa i interwencji ➤ Sąd, Prokuratura, Policja ➤ Placówki służby zdrowia publiczne i niepubliczne 	2008 – 2013
		b) Wypracowanie jednolitej procedury postępowania podczas interwencji kryzysowej wobec osoby doznającej przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wszyscy realizatorzy Programu ➤ Koordynator/Pełnomocnik Programu 	2008 – 2013

2.	Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę	a) Powszechne stosowanie istniejących rozwiązań prawnych mających na celu odseparowanie sprawcy przemocy od ofiary (zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną, tymczasowe aresztowanie, nakaz opuszczenia mieszkania, zatrzymanie w Pomieszczeniu dla Osób Zatrzymanych, odwiezienie do Izby Wyrzeźwień, orzeczenie eksmisji, stworzenie warunków do jej egzekucji).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sąd ➤ Prokuratura ➤ Komenda Miejska Policji ➤ Izba Wyrzeźwień ➤ Biuro Mieszkalnictwa 	2008 – 2013
3	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy przebywającym w placówkach	<p>a) Wzbogacenie oferty pomocowej w działających już schroniskach i hostelach.</p> <p>b) Podniesienie standardu pomieszczeń hostelowych.</p> <p>c) Tworzenie i realizacja specjalistycznych programów pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży – ofiar i świadków przemocy w rodzinie, przebywających w różnego typu placówkach.</p> <p>d) Tworzenie i realizacja programów pomocy opierających się głównie na współpracy ze środowiskiem w celu przyspieszenia procesu bezpiecznego powrotu dziecka do domu rodzinnego.</p> <p>e) Przyspieszenie procedur sądowych w sprawach związanych z sytuacją dzieci krzywdzonych w celu skrócenia czasu ich pobytu w placówkach interwencyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie – Hostel ➤ Centrum Interwencji Kryzysowej Caritas - Schronisko dla Kobiet ➤ Polski Czerwony Krzyż - Schronisko dla Ofiar Przemocy ➤ Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży ➤ Placówka Opieki Doraźnej Azyl ➤ Sąd Rodzinny 	2008 – 2013

WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU:

- liczba podjętych interwencji kryzysowych wobec ofiar przemocy (dorosłych i dzieci)
- liczba osób dorosłych i dzieci objętych poradnictwem, terapią rodzinną, psychoterapią
- liczba osób objętych grupowymi zajęciami edukacyjno – profilaktycznymi (dorośli / dzieci)
- liczba osób (kobiety / mężczyźni / dzieci), którym udzielono całodobowego schronienia
- liczba dzieci i młodzieży doznającej przemocy, zgłoszonej przez wychowawców placówek wsparcia dziennego
- liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie w lokalnych telefonach zaufania
- liczba instytucji, które działają w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- ilość wypełnionych „Niebieskich kart” i liczba rodzin objętych tą procedurą
- liczba wyroków w sprawach karnych z art. 207
- liczba wyroków Sądu Rodzinnego w sprawach dzieci krzywdzonych - ofiar przemocy
- ilość spraw, w których zastosowano środki zapobiegawcze wobec sprawców przemocy

3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny (realizator)	Termin realizacji
1.	Działania interwencyjne	<p>a) Izolowanie sprawców od ofiar, zgodnie z obowiązującymi przepisami.</p> <p>b) Wprowadzenie do stosowanej już procedury „Niebieskie Karty” obowiązku odbywania rozmów prewencyjnych ze sprawcami przemocy o konsekwencjach prawnych ich czynów i informowanie o możliwości korzystania przez nich z pomocy psychologicznej.</p> <p>c) Wprowadzenie procedury „Niebieskie Karty” do leczenia odwykowego.</p> <p>d) Utworzenie pomieszczeń tymczasowych w zasobach gminy Kielce w celu stworzenia warunków do realizacji egzekucji eksmisji sprawców przemocy.</p>	<p>➤ Sąd, Prokuratura, Policja ➤ Izba Wytrzeźwień</p> <p>➤ Komenda Wojewódzka Policji ➤ Komenda Miejska Policji ➤ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie</p> <p>➤ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ➤ Placówki leczenia odwykowego</p> <p>➤ Rada Miejska w Kielcach ➤ Biuro Mieszkalnictwa</p>	<p>2008 – 2013</p> <p>2008</p> <p>2009 - 2013</p> <p>2008 -2013</p>

WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU:

- liczba oddziaływań interwencyjnych wobec sprawców: liczba osób wobec których zastosowano zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną, tymczasowe aresztowanie, nakaz opuszczenia mieszkania, zatrzymanie w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych, odwiezienie do Izby Wytrzeźwień, orzeczenie eksmisji
- ilość wypełnionych „Niebieskich Kart” przez policję, pomoc społeczną, placówki leczenia odwykowego
- liczba ponownych incydentów stosowania przemocy wśród sprawców objętych procedurą „Niebieskie Karty”
- liczba sprawców zobowiązanych wyrokiem sądu do uczestnictwa w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych
- liczba sprawców objętych działaniami edukacyjno-korekcyjnymi
- ilość osób skazanych z art. 207
- ilość wykonanych eksmisji sprawców przemocy w stosunku do ilości wyroków
- ilość pomieszczeń tymczasowych utworzonych w zasobach gminy

4. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy

Lp	Działanie	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny (realizator)	Termin realizacji
1.	Wspieranie osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i zwiększenie profesjonalizmu ich działań	<p>a) Objęcie specjalistycznym szkoleniem – Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – pracowników placówek realizujących GPPPwR.</p> <p>b) Zapewnienie pomocy psychologicznej - supervizji dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>a) Organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w celu podniesienia umiejętności pracy z klientem i lepszego radzenia sobie ze stresem.</p> <p>d) Powoływanie Zespołów Interdyscyplinarnych celem odbywania specjalistycznych konsultacji i dokonywania wyboru skutecznych rozwiązań, w szczególności trudnych sytuacjach.</p> <p>b) Pozyskiwanie środków finansowych na szkolenie kadr.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Koordynator/Pełnomocnik Programu ➤ Wszyscy realizatorzy Programu 	2008 – 2013

2.	Praca na rzecz wprowadzenia zmian w przepisach prawnych gwarantujących skuteczniejszą ochronę praw ofiar i świadków przemocy w rodzinie	a) Przygotowywanie projektów zmian w obowiązujących przepisach prawnych i lobbowanie na rzecz ich wprowadzenia.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Koordynator/Pełnomocnik Programu ➤ Zespół ds. Wdrażania GPPPwR ➤ Lokalni politycy ➤ Prawnicy 	2008 – 2013
3.	Zwiększenie efektywności współpracy służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<p>a) Wyznaczenie na poziomie każdej instytucji - Realizatora GPPPwR, osoby odpowiedzialnej za prawidłowe wdrażanie Programu.</p> <p>b) Popularyzacja działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w placówkach służby zdrowia i placówkach oświatowych.</p> <p>c) Organizowanie konferencji naukowych.</p> <p>d) Utworzenie kieleckiej bazy danych o placówkach i instytucjach świadczących pomoc w sytuacji przemocy w rodzinie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Koordynator/Pełnomocnik Programu ➤ Wszyscy realizatorzy Programu 	2008 – 2013
4.	Monitorowanie i ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Kielce	<p>a) Dokonywanie okresowej ewaluacji Programu.</p> <p>b) Opracowywanie i wdrażanie programów naprawczych.</p> <p>c) Inicjowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy</p> <p>d) Korzystanie z doświadczeń innych gmin, realizujących opracowane i wdrożone przez siebie lokalne programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Koordynator/Pełnomocnik Programu ➤ Zespół ds. Wdrażania GPPPwR 	2008 – 2013

WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU:

- liczba osób objętych szkoleniami, superwizją
- liczba osób profesjonalnie przygotowanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy domowej.
- ilość spraw rozpatrzonych przez zespoły interdyscyplinarne
- ilość opracowanych i przesłanych do właściwych organów państwowych projektów zmian w obowiązującym ustawodawstwie

5. Kosztorys realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kielcach

Zadania GPPPwR w Kielcach	Koszt realizacji (12-cy)
1. Opracowanie naukowej metody zbierania danych. na temat przemocy w rodzinie w Kielcach. 2. Opracowanie rzetelnej diagnozy zjawiska przemocy. 3. Prowadzenie cyklicznych badań socjologicznych.	15.000 zł
4. Zorganizowanie i przeprowadzenie kampanii społecznej przeciwko przemocy w okresie: (25 listopada - 06 grudnia) 5. Publikowanie materiałów edukacyjnych, broszur, ulotek, wyników badań itp. 6. Zorganizowanie konferencji naukowej.	30. 000 zł
7. Realizacja zajęć psychoedukacyjnych, warsztatów psychologicznych i programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych.	470.000 zł
8. Organizowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	200.000 zł
9. Podniesienie standardu i zwiększenie liczby miejsc hostelowych w Kielcach dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie.	30.000 zł
10. Szkolenie kadry placówek - realizatorów GPPPwR	50.000 zł
11. Zakup materiałów i sprzętów m.in. komputera, oprogramowania, drukarki, kserokopiarki itp.	20.000 zł
Łączny roczny koszt realizacji zadań zawartych w Harmonogramie działań GPPPwR	815.000 zł

6. Realizatorzy Programu

- Koordynator Programu/Pełnomocnik Programu
- Zespół ds. wdrażania GPPPwR w Kielcach
- Rada Miejska w Kielcach
- Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa UM Kielce
- Wydział Edukacji i Ochrony Zdrowia UM Kielce
- Biuro Mieszkalnictwa Urzędu Miasta Kielce
- Wydział Realizacji Inwestycji UM Kielce
- Wydział Kultury, Turystyki i Promocji Miasta UM Kielce
- Rzecznik prasowy Prezydenta Miasta Kielce
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kielcach
- Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji w Kielcach
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,
Ośrodek Korekcyjno - Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc
w Rodzinie MOPR Kielce
- Miejski Zespół Poradni Psychologiczno Pedagogicznych w Kielcach
- Sąd Okręgowy w Kielcach
- Sąd Rejonowy w Kielcach
- Prokuratura Okręgowa w Kielcach
- Prokuratura Rejonowa Kielce Wschód
- Prokuratura Rejonowa Kielce Zachód
- Komenda Miejska Policji w Kielcach
- Komenda Wojewódzka Policji w Kielcach
- Szkoły i inne placówki oświatowe w Kielcach
- Placówka Opieki Doraźnej Azyl w Kielcach
- Zespoły Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Kielcach
- Świetlice środowiskowe w Kielcach
- Placówki wsparcia dziennego publiczne i niepubliczne w Kielcach

- Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Kielcach
- Uczelnia wyższa , Ośrodek badawczy
- Placówki służby zdrowia publiczne i niepubliczne w Kielcach
- Placówki leczenia odwykowego w Kielcach
- Areszt Śledczy w Kielcach
- Izba Wytrzeźwień w Kielcach
- Caritas Diecezji Kieleckiej / Centrum Interwencji Kryzysowej w Kielcach
- Polski Czerwony Krzyż w Kielcach / Schronisko dla Kobiet Ofiar Przemocy
- Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie” w Kielcach
- Kościół, związki wyznaniowe
- Spółdzielnie Mieszkaniowe w Kielcach
- Instytucje szkoleniowe: podmioty gospodarcze publiczne i niepubliczne
- Lokalne media

XI. Podsumowanie i wnioski końcowe

1. Problemy diagnostyczne w określeniu rzeczywistej skali zjawiska przemocy w rodzinie

Skala rozmiaru przemocy w rodzinie jest bardzo trudna do ustalenia, ze względu na drażliwość problemu i towarzyszące temu zjawisku tabu. Od kilku miesięcy, w konsultacji naukowej z Instytutem Socjologii Uniwersytetu Łódzkiego, przygotowywany jest plan badań do opracowania diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie w Kielcach.

Konieczność opracowania metodologii badań wynika ze wskazań Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej. Nie podało ono metody diagnozowania skali przemocy na terenie gmin, w których ma zostać opracowany system wsparcia instytucjonalnego. Pozostawiono to w gestii wykonawcy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w strategii diagnozującej podaje natomiast elementy które powinny być uwzględnione w realizacji diagnozy [KPPPwR 2006: 8] :

1) zebranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie, dotyczących:

- a) skali zjawiska w podziale na kategorie ofiar,
- b) identyfikacji ofiar,
- c) identyfikacji sprawców,

2) badanie istniejącej infrastruktury instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie,

3) zbadanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą, w tym zbadanie istniejących przeszkód w zakresie pomagania ofiarom przemocy,

4) badanie potrzeb szkoleniowych dla pracowników „pierwszego kontaktu”,

5) odnośnie sprawców przemocy program zaleca pogłębioną analizę takich

zagadnień jak:

- a) historia relacji w których występuje przemoc oraz poprzednich związków,
- b) historia interwencji związanych z przemocą,
- c) historia pomocy medycznej i psychoterapeutycznej w zakresie zaburzeń psychicznych,
- d) doświadczenia związane z nadużywaniem alkoholu i narkotyków,
- e) historia agresywnych i przemocowych zachowań w innych sytuacjach życiowych,
- f) kontakty z wymiarem sprawiedliwości,
- g) historia edukacyjno-zawodowa,
- h) charakterystyka szczegółowa zachowań i postaw przemocowych.

Obecna wiedza oparta na analizie jakościowej pozwala wyprowadzić następujące wnioski:

- W okresie zmian społecznych, w rodzinie uaktywniły się i pojawiły z większą częstotliwością wewnątrzrodzinne relacje oparte na przymusie oraz obiektywne tendencje doprowadzające do rozpadu rodziny. Zmiany społeczne spowodowały również kryzys wartości i zasad w funkcjonowaniu rodziny. Ewolucja norm i obyczajów wpłynęła na pojawienie się destrukcyjnych zachowań w rodzinie.
- Uzależnienie ekonomiczne od partnerów życiowych spowodowało zaostrzenie relacji opartych na przymusie. Doprowadziło to do pojawienia się sytuacji konfliktowej w rodzinie oraz zmian w relacjach partnerskich. Przymus ekonomiczny prowadzi do pozostawiania ofiar przemocy w związkach dla nich trudnych. Powoduje to nie tylko ich cierpienie, ale także utrwalanie poczucia bezradności i braku jakichkolwiek perspektyw.
- Kryzys rodzin, w których pojawiła się przemoc, w dużej części

dotyczy 40 i 50-latków. Na tej podstawie można przypuszczać, że związki młodszych par w większym stopniu są oparte na partnerstwie, a relacje przymusu pojawiają się rzadziej niż w pokoleniu ich rodziców. Prowadzi to również do stwierdzenia, że kryzys rodzin o dłuższym stażu nie oznacza kryzysu rodzin w ogóle [Mazur: 2002].

2. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w Kielcach – wnioski ogólne

W codziennej działalności, związanej z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie niewątpliwie pomaga istniejące już w Kielcach zaplecze. Jest ono konsekwentnie od lat rozbudowywane. Istnieje natomiast konieczność zbudowania w naszym mieście trwałego i spójnego lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W tym celu opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kielcach. Pozwoli to na zintegrowanie działań i kompetencji wielu służb, zwiększenie profesjonalizmu kadry i w rezultacie zmniejszenie skali zjawiska przemocy w naszym mieście.

Kilkuletnie doświadczenia w pracy z osobami pokrzywdzonymi wskutek przemocy w rodzinie wskazują na to, że dotychczasowy model pomagania sprawdza się. Istniejący system wsparcia wymaga jednak modyfikacji i dostosowywania do zmian np. ustawodawczych.

Potwierdza się fakt, że osoby pokrzywdzone potrzebują indywidualnego, długotrwałego kontaktu. Istotne dla nich jest uzyskanie wsparcia - w tym środowiskowego - w całym procesie wychodzenia z trudnej sytuacji życiowej. Równie ważne jest podejmowanie pracy ze sprawcami przemocy w rodzinie. Z wiedzy pochodzącej od osób doznających przemocy, wynika że sprawcy, wchodząc w kolejne związki nadal stosują przemoc wobec partnerek. Dlatego edukacja i terapia osób stosujących przemoc, której celem jest doprowadzenie do zatrzymania przemocy i zmiany zachowań jest społecznie pożądana.

Niezwykle istotne jest także objęcie profesjonalną pomocą świadków przemocy w rodzinie, którymi głównie są dzieci. Istnieje bowiem duże prawdopodobieństwo powielania przez nie negatywnych wzorców zachowań przemocowych.

Praca z osobami doznającymi przemocy, nawet dla profesjonalnej kadry jest bardzo trudna i wyczerpująca psychicznie. Wymaga uwzględnienia stopnia „zniewolenia” ofiary oraz dostosowania tempa pracy do jej gotowości do zmiany. Osoby pracujące z tak trudnymi problemami powinny także być objęte systematycznym szkoleniem i pomocą psychologiczną np. w formie superwizji. Ważnym elementem w procesie pomagania osobom pokrzywdzonym w wyniku przemocy domowej, jest także współpraca z innymi służbami i instytucjami - sojusznikami osób pokrzywdzonych.

Z dotychczasowych doświadczeń kieleckich profesjonalistów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej wynika również, że:

1. wbrew obowiązującym w społeczeństwie mitom, przemoc nie dominuje w rodzinach z tzw. „marginesu”, występuje we wszystkich grupach społecznych,
2. w większości przypadków przemocy towarzyszy problem uzależnienia od alkoholu, dotyczy on najczęściej sprawcy przemocy,
3. znacznie trudniej jest przerwać przemoc gdy rodzina jest całkowicie ekonomicznie uzależniona od sprawcy, nie ma wsparcia w rodzinie lub otoczeniu,
4. w grupie osób objętych pomocą są i takie, które charakteryzują się niskim poziomem umiejętności rozwiązywania problemów życiowych i dlatego tak ważne jest towarzyszenie im i wspieranie ich działań w procesie „wychodzenia z przemocy”,

5. po pomoc najczęściej zgłaszają się ofiary tzw. „gorącej przemocy” (fizycznej),
6. zwiększa się świadomość społeczna kobiet, w tym także tych mieszkających na wsi, gdzie przemoc częściej traktowana jest jako normalny, nieodłączny element małżeństwa, częściej korzystają one ze swoich praw i szukają pomocy,
7. najtrudniej jest pomóc osobom doznającym przemocy, które znajdują się na trzecim poziomie wiktylizacji,
8. część osób doznających przemocy popada w pułapkę uzależnienia od alkoholu lub leków, bo sięgając po nie, sądzą, że poradzą sobie w ten sposób z przemocą.

3. Ocena stanu praktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Polsce

Najważniejsze przyczyny przemocy i uzależnień w Polsce znajdują się aktualnie poza zasięgiem zorganizowanych i skutecznych programów. Ocena stanu praktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie, mówi że :

- a/ Osoby będące ofiarami przemocy w rodzinie i potrzebujące pomocy często są osamotnione i pozbawione wsparcia ze strony bliskich osób i sąsiadów oraz źle traktowane przez służby instytucjonalne.
- b/ Pragmatyka działania wielu instytucji i służb państwowych jest niedostosowana do specyfiki przemocy w rodzinie, co obniża skuteczność interwencji i przyczynia się do wtórnych zranień ofiar szukających pomocy.
- c/ W istniejącym w Polsce systemie prawnym i instytucjonalnym, zachodzi potrzeba poszukiwania nowych rozwiązań, niezbędnych do skuteczniejszego przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.

- d/ Zróżnicowany jest poziom wiedzy i kompetencji pracowników instytucji i służb zajmujących się problemami przemocy potrzebnych do realizacji zadań związanych z pomaganiem ofiarom, świadkom i sprawcom.
- e/ Interwencje wymiaru sprawiedliwości obejmują tylko niewielką liczbę przypadków przemocy w rodzinie z powodu trudności w gromadzeniu i weryfikacji dowodów, ofiary często rezygnują z poszukiwania pomocy i wycofują się z formalnego oskarżenia sprawcy.
- f/ Nadal niewystarczający jest poziom wiedzy lokalnych społeczności nt. oferty placówek udzielających pomocy osobom i rodzinom uwikłanym w przemoc.
- g/ Niektóre społeczności lokalne i samorządy gminne w zbyt małym stopniu angażują się w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
- h/ Brakuje aktualnych diagnoz empirycznych pozwalających na lepsze rozumienie zjawiska przemocy w polskich rodzinach dla podejmowania bardziej skutecznych działań.
- i/ Stereotypy i związana z nimi niska świadomość społeczna, w zakresie wiedzy nt. zjawiska przemocy w rodzinie utrudnia zapobieganie i rozwiązywanie problemów z nią związanych.

Ocena stanu praktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie tylko wyszczególnia jego deficyty, wskazuje także na jego mocne strony:

1. wzrosła świadomość społeczna na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
2. opracowano procedurę interwencji wobec przemocy w rodzinie Niebieskie Karty dla policji i pomocy społecznej,
3. powstały nowe placówki dla ofiar przemocy w rodzinie: punkty konsultacyjne, schroniska, specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemoc w rodzinie oraz telefony zaufania i grupy wsparcia,
4. wzrosła liczba ludzi profesjonalnie zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,

5. powstają lokalne koalicje (złożone z policjantów, pracowników socjalnych, przedstawicieli gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacji pozarządowych, wymiaru sprawiedliwości) na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
6. pojawiło się wiele nowych publikacji, czasopism i artykułów oraz programów telewizyjnych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
7. problematyka przemocy w rodzinie stała się przedmiotem badań i ekspertyz naukowych,
8. poprawił się stopień porozumiewania się osób i instytucji udzielających pomocy osobom pokrzywdzonym,
9. więcej osób dotkniętych przemocą skorzystało z profesjonalnej pomocy,
10. wprowadzono interdyscyplinarne szkolenia dla przedstawicieli służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
11. przeprowadzono pilotaż Niebieskich Kart w leczeniu odwykowym,
12. zwiększyła się liczba programów terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie - dorosłych i dzieci,
13. wydawane są lokalne informatory o placówkach, które udzielają pomocy osobom doznającym przemocy.

W Polsce działa:

- 1 415 punktów informacyjno - konsultacyjnych dla ofiar przemocy domowej,
- 543 telefony zaufania,
- 148 schronisk i hosteli,
- 159 ośrodków interwencji kryzysowej,
- 238 interdyscyplinarnych zespołów ds. przeciwdziałania przemocy domowej,
- 153 interdyscyplinarne zespoły ds. przeciwdziałania przemocy wobec

- dzieci,
- 181 środowiskowych grup wsparcia dla ofiar przemocy,
- 35 specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

4. Deficyty obecnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Polsce:

- we współpracy służb:

- a) niedocenywanie skali zjawiska przemocy w rodzinie i konieczności jej przeciwdziałania,
- b) niedostateczne zaangażowanie właściwych służb w tworzenie systemu pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- c) niedostateczna koordynacja działań różnych służb,
- d) brak kompleksowych rozwiązań problemów przemocy w rodzinie,
- e) zbyt mało środków finansowych na poprawę skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej;

- w pracy Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- a) niedostateczne zrozumienie problemów przemocy w rodzinie przez członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA),
- b) brak w strukturze GKRPA wyodrębnionego zespołu do spraw przeciwdziałania przemocy domowej,
- c) brak przygotowania członków GKRPA do profesjonalnego zajmowania się przeciwdziałaniem przemocy,
- d) zbyt mało lokalnych diagnoz i ekspertyz dotyczących przemocy domowej;

- w dziedzinie prawa:

- a) brak przepisów prawnych określonych jako nakaz ochrony ofiar przemocy w rodzinie: zakaz zbliżania się sprawcy do ofiary, nakaz izolacji sprawcy,
- b) przewlekłość postępowania sądu i prokuratury podczas rozpatrywania spraw z art. 207 kk (znęcanie),
- c) brak zagwarantowanej prawem możliwości zabezpieczenia materialnego ofiary z substancji majątkowej do momentu podziału majątku,
- d) nie jest powszechną praktyką wykonywanie zawieszonych wyroków z art. 207 kk w sytuacjach powtarzania aktów przemocy,
- e) wydawanie postanowień o warunkowym przedterminowym zwolnieniu z zakładu karnego osób, które zostały skazane za znęcanie się nad rodziną a które w przeszłości były już karane z art. 207 kk,
- f) brak w kodeksie karnym przepisów umożliwiających sądowi nakładanie na sprawców przemocy obowiązku podjęcia terapii,
- g) trudności w uzyskaniu dla ofiar przemocy adwokata – pełnomocnika z urzędu,
- h) trudności w wykonywaniu eksmisji.
- i) niedostateczna wiedza pracowników wymiaru sprawiedliwości na temat mechanizmów przemocy oraz znajomości psychologicznego portretu ofiary i sprawcy;

- w profilaktyce przemocy wobec/ wśród dzieci i młodzieży:

- a) niewystarczająca wiedza na temat istniejących procedur postępowania z dzieckiem krzywdzonym,
- b) niewystarczająca edukacja rodziców na temat czym jest przemoc wobec dzieci z uwzględnieniem m.in. „zespołu dziecka potrząsanego”,
- c) zbyt mało programów pomocy dzieciom i młodzieży dotkniętym

przemocą domową,

- d) zbyt mało świetlic socjoterapeutycznych, mało pozytywnych liderów młodzieżowych, zbyt mało działań prewencyjnych na terenie szkół i innych placówek oświatowych,
- e) mało adresowanych bezpośrednio do młodzieży materiałów edukacyjnych i informacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie (publikacje, programy TV i radiowe),
- f) zbyt mało szkoleń dla osób pracujących z dziećmi i młodzieżą na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- g) brak materiałów informacyjnych i edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz niedostateczne zaangażowanie mediów w działania edukacyjne i profilaktyczne związane z przeciwdziałaniem przemocy wobec dzieci i młodzieży;

- w pomocy rodzinie alkoholowej, w której występuje przemoc (lecznictwo odwykowe):

- a) brak rozpowszechnionych programów przeciwdziałania przemocy domowej dla osób zgłaszających się do placówek leczenia odwykowego,
- b) niewystarczająca liczba placówek leczenia odwykowego, które diagnozują przemoc w rodzinie i podejmują profesjonalne działanie,
- c) brak wyraźnie sprecyzowanych zasad (procedur) działania leczenia odwykowego w przypadku przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym,
- d) brak przygotowania pracowników leczenia odwykowego do przeciwdziałania przemocy domowej - koncentrowanie się wyłącznie na problemach alkoholowych z pominięciem specyfiki problemu przemocy domowej,
- e) niedostatek wiedzy dotyczącej sposobów pomocy dla rodzin

alkoholowych, w których dochodzi do przemocy;

- w pracy ze sprawcami przemocy w rodzinie:

- a) brak procedur prawnych dotyczących sprawców przemocy w rodzinie,
- b) brak placówek i programów interwencyjno- terapeutycznych dla sprawców przemocy,
- c) brak materiałów informacyjno- edukacyjnych na temat konsekwencji stosowania przemocy,
- d) niska świadomość społeczna na temat szkodliwości mitów i stereotypów związanych z podziałem ról w rodzinie,
- e) mała liczba profesjonalistów pracujących ze sprawcami przemocy domowej;

4. Proponowane działania w sferze zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Polsce:

We współpracy służb:

- a) organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń na temat przemocy w rodzinie dla przedstawicieli różnych służb: policjantów, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, sędziów, prokuratorów, pedagogów szkolnych, psychologów, lekarzy, pracowników służby zdrowia itp.,
- b) budowanie lokalnych koalicji dla przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- c) wymiana doświadczeń pomiędzy przedstawicielami różnych służb,
- d) diagnozowanie i monitorowanie przemocy domowej w środowisku lokalnym dla skutecznego przeciwdziałania temu zjawisku,
- e) koordynacja wyżej wymienionych działań podejmowanych przez różne służby,
- f) prowadzenie szkoleń dotyczących procedury "Niebieskie Karty".

W Gminnych Komisjach Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA):

- a) stworzenie w każdej gminie, w ramach GKRPA, stałego zespołu zajmującego się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b) wprowadzenie do pracy GKRPA dokumentacji i procedury "Niebieskie Karty",
- c) opracowanie wewnętrznych procedur działania komisji w przypadkach stwierdzenia przemocy w rodzinie,
- d) zwiększenie finansowania działalności placówek pomocy dla ofiar przemocy, programów terapeutycznych dla ofiar i sprawców, szkoleń dla osób, które chcą pomagać rodzinom dotkniętym przemocą,
- e) inicjowanie lokalnych działań edukacyjnych: prowadzenie kampanii medialnych, szkoleń oraz wydawanie ulotek i informatorów na temat pomocy, jaką mogą uzyskać ofiary przemocy.

W zakresie prawa:

- a) dążenie do upowszechnienia procedury probacji na etapie:
  - a. - postępowania przygotowawczego,
  - b. - postępowania procesowego,
  - c. - wyrokowania,
  - d. - wykonywania kary,
  - e. - przedwczesnego zawieszania wykonania kary;
- b) wprowadzenie do polskiego prawa zapisu o możliwości wydawania przez prokuraturę i sąd postanowień o nakazie natychmiastowego opuszczenia przez sprawcę przemocy (wspólnego z ofiarą) miejsca zamieszkania,
- c) wprowadzenie przepisu dotyczącego zakazu zbliżania się sprawcy przemocy domowej do ofiary,

- d) nadanie trybu przyspieszonego sprawom rozpatrywanym z art. 207 kk,
- e) wprowadzenie do programu szkoleń dla aplikantów prokuratury, sądu, kuratorów- stażystów zajęć dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- f) przy orzekaniu przez sąd wyroków z art. 207 kk, nakładanie na sprawców obowiązku poddania się terapii,
- g) rozszerzenie zakresu lokali, do których można dokonać eksmisji, w przypadku przemocy domowej – tworzenie pomieszczeń tymczasowych,
- h) rozszerzenie instytucji świadka incognito na osoby, które powiadamiają o zaistnieniu przestępstwa z art. 207 kk,
- i) w przypadku skazania w przeszłości za znęcanie się nad rodziną nie orzekanie warunkowego zawieszenia wykonania kary ani warunkowego przedterminowego zwolnienia,
- j) ujednoczenie kryterium wysokości dochodu ofiary uprawniającego do otrzymania adwokata - pełnomocnika z urzędu.

W profilaktyce przemocy wobec/ wśród dzieci i młodzieży:

- a) tworzenie nowych placówek pomagających rodzinom w sytuacjach kryzysowych,
- b) realizowanie programów przygotowujących dzieci i młodzież do życia bez stosowania przemocy,
- c) kreowanie pozytywnych liderów młodzieży,
- d) pomaganie rodzicom w rozwijaniu umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi,
- e) organizowanie szkoleń na temat przemocy domowej dla pracowników oświaty.

W zakresie pomocy rodzinie alkoholowej dotkniętej przemocą (lecznictwo odwykowe):

- a) opracowanie reguł postępowania z osobami doznającymi przemocy domowej w placówkach leczenia odwykowego,
- b) wprowadzenie procedury i dokumentacji "Niebieska Karta" w lecznictwie odwykowym,
- c) przygotowanie oferty terapeutycznej dla sprawców przemocy,
- d) prowadzenie w placówkach odwykowych edukacji na temat przemocy domowej.

W pomaganiu ofiarom przemocy domowej:

- a) udoskonalenie procedury i formy przesłuchań dorosłych ofiar przemocy i dzieci,
- b) wprowadzenie nowych przepisów prawnych chroniących interesy ofiary,
- c) respektowanie prawa przez instytucje zobowiązane do pomocy ofiarom przestępstw,
- d) doprowadzenie do zmian legislacyjnych,
- e) utworzenie lobby zawodowego, które podniesie rangę profesjonalistów zajmujących się pomaganiem ofiarom przemocy w rodzinie,
- f) zorganizowanie forum wymiany informacji o nowych rozwiązaniach strategicznych służących ofiarom przestępstw,
- g) tworzenie lobby w środowisku instytucji rządowych i samorządowych w celu utrzymania bazy, która już skutecznie funkcjonuje oraz finansowania nowych placówek,
- h) wydawanie informatorów o placówkach pomagających ofiarom przemocy w rodzinie,
- i) prowadzenie badań skuteczności realizowanych programów oraz

- popularyzacji tych, które okazały się efektywne,
- j) wprowadzenie zagadnień dotyczących przemocy w rodzinie do studiów prawniczych, medycznych, pedagogicznych, psychologicznych oraz w szkołach pielęgniarstwa i policyjnych, a także w seminariach duchowych,
  - k) zorganizowanie zajęć podyplomowych dla absolwentów Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
  - l) prowadzenie kampanii edukacyjnych pokazujących istotę pomagania ofiarom przemocy domowej,
  - ł) zwiększenie dostępności materiałów edukacyjnych dla osób zajmujących się pomaganiem ofiarom przemocy w rodzinie.

W zakresie strategii pracy ze sprawcą przemocy w rodzinie:

- a) wykorzystanie istniejących rozwiązań prawnych w celu izolacji sprawcy, a nie ofiary lub całej rodziny,
- b) prowadzenie edukacji służb pracujących ze sprawcami przemocy (kursy, szkolenia, konferencje itp.),
- c) rozszerzenie oferty terapeutycznej adresowanej do sprawców przemocy (m.in. korzystanie z doświadczeń i wzorców zagranicznych),
- d) równomierne rozłożenie akcentów w przeciwdziałaniu przemocy na pracę z ofiarą przemocy i ze sprawcą,
- e) tworzenie warunków wymiany doświadczeń między specjalistami pracującymi ze sprawcami przemocy domowej (np. regularne spotkania),
- f) prowadzenie edukacji publicznej,
- g) lansowanie przez mass media pozytywnych wzorców komunikacji i relacji międzyludzkich,
- h) przygotowanie młodych ludzi do odpowiedniego podejmowania ról małżeńskich i rodzicielskich.

XII. Skład Zespołu Redakcyjnego i Zespołu Konsultacyjnego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kielcach

Zespół Redakcyjny Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kielcach:

1. mgr Jadwiga Broniś
2. mgr Elżbieta Gadacsine – Michalak
3. mgr Anna Osowska
4. mgr Grażyna Pisarczyk
5. mgr Zdzisław Skuza

Zespół Konsultacyjny Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kielcach:

1. mgr Jerzy Bukala
2. mgr Beata Chojnecka
3. mgr Regina Górnisiewicz
4. mgr Anna Gromska
5. mgr Ewa Hajdenrajch
6. mgr Jarosław Kania
7. mgr Wiesława Klimontowicz
8. mgr Donata Kołodziej
9. mgr Elżbieta Lewandowska
10. mgr Leszek Osterczy
11. sierż.szt. Małgorzata Sałapa – Bazak
12. asp.szt. Paweł Sieczkowski
13. mgr Małgorzata Słowik – Kózka
14. mgr Elżbieta Szczepaniak
15. lek. med. Sabina Toporek

XIII. Bibliografia

1. J.Bukała, *Przemoc w rodzinie w Kielcach. Skala i przyczyny zjawiska*. Materiały pokonferencyjne Kieleckiego Festiwalu Nauki, Kielce 2007
2. E.G.Michalak, *Przemoc w życiu codziennym - próba społecznego wsparcia ofiar przemocy*. Praca podyplomowa, Kielce 2002
3. D.Kubacka – Jasiocka i A.Lipowska – Teutsch, *Wobec przemocy*, Kraków 1997
4. J.Mazur, *Przemoc w rodzinie, teoria i rzeczywistość*, Kraków 2002
5. J.Mellibruda, *Oblicza przemocy*, „Remedium”, Warszawa 1993, Nr XII
6. Materiały wewnętrzne Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, Kielce 2006
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493)
8. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2006 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (Dz. U. Nr127, poz.890)
9. Uchwała Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 roku w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006 – 2016 (Kancelaria Rady Ministrów RM 111-132-06)
10. Zarządzenie Nr 162 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 lutego 2008 roku w sprawie metod i form wykonywania przez Policję zadań w związku z przemocą w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty”, na podstawie art.7 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o policji (Dz. U. z 2007r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.)
11. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2007 Nr 70, poz.473, Nr 115,

poz.793 oraz Nr 176, poz. 1238)

12.Uchwała Nr XVII/306/2007 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 22 listopada 2007 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2008

ZAŁĄCZNIKI

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Wykaz załączników

1. Zarządzenie Nr 181/07 Prezydenta Miasta Kielce z dnia 19 czerwca 2007r.
2. Skład Zespołu Roboczego ds. opracowania GPPPwR w Kielcach
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493).
4. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2006 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (Dz. U. Nr 127, poz.890)
5. Uchwała w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Uchwała Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006r.) (Kancelaria Rady Ministrów RM 111-132-06)
6. Polska Karta Praw Ofiary
7. Pismo do placówek oświatowych Wydziału Edukacji i Ochrony Zdrowia UM Kielce z dnia 31 sierpnia 2007 roku
8. Przemoc w placówkach oświatowych /wrzesień 2007/
9. Artykuł pt. „Magistrat zbada agresję”, *Gazeta Wyborcza* – 5 września 2007 r.
10. Kielecki Festiwal Nauki 2007 – Zespół Roboczy ds. GPPPwR - zaproszenie
11. Wstęp do diagnozy przemocy w rodzinie w Kielcach – wzór ankiety
12. Sprawozdanie z przeprowadzonych interwencji domowych wobec przemocy w rodzinie w 2005 roku w Polsce - dane KWP w Kielcach.
13. Sprawozdanie z przeprowadzonych interwencji domowych wobec przemocy w rodzinie w 2005 roku w Kielcach - dane KWP w Kielcach
14. Sprawozdanie z przeprowadzonych interwencji domowych wobec przemocy w rodzinie w 2006 roku w Kielcach - dane KWP w Kielcach
15. Opis zaplecza – wzór ankiety

- 16.Sąd Rejonowy w Kielcach – opis zaplecza
- 17.Prokuratura Okręgowa – opis zaplecza
- 18.Komenda Miejska Policji w Kielcach – opis zaplecza
- 19.Karta rejestracji Programu Prewencyjnego - *Świętokrzyski Program Pomocy Ofiarom Przestępstw* - KWP Kielce
- 20.,,Obszar i rodzaj działań na rzecz grup docelowych: ofiary, sprawcy, świadkowie przemocy w rodzinie” - KMP w Kielcach
- 21.Miejski Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Kielcach – opis zaplecza
- 22.Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji w Kielcach – opis zaplecza
- 23.Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach – opis zaplecza
- 24.,,Diagnoza zjawiska przemocy i zaniedbywania dzieci przez rodziców nadużywających alkoholu na terenie miasta Kielce oraz sposoby przeciwdziałania temu zjawisku”. Materiał wewnętrzny MOPR Kielce
- 25.Procedura postępowania w sytuacji przemocy domowej „Niebieskie Karty” obowiązująca w MOPR Kielce
- 26.Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie MOPR Kielce (SOW) – opis zaplecza i struktury
- 27.SOW – wzór ulotki
- 28.Ośrodek Korekcyjno – Edukacyjny dla osób Stosujących Przemoc w Rodzinie SOW/MOPR Kielce – wzór ulotki
- 29.Świętokrzyska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Kielcach – opis zaplecza
- 30.Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia - Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia – opis zaplecza
- 31.Szpital Kielecki Sp. z.o.o. NZOZ św. Aleksandra w Kielcach – opis zaplecza
- 32.NZOZ „Partner” - opis zaplecza i procedura postępowania w razie podejrzenia przemocy

- 33.Świętokrzyskie Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom Przepstw – opis zaplecza
- 34.Centrum Interwencji Kryzysowej – Opis działań placówek Caritas Kieleckiej zgłoszonych do Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Dane dot. zjawiska przemocy w latach 2005 – 2006 w oparciu o statystykę Centrum Interwencji Kryzysowej i Schroniska. Sprawozdanie z działalności Caritas Diecezji Kieleckiej za 2006 rok. Wykaz działań podjętych przez Centrum Interwencji Kryzysowej w okresie styczeń – grudzień 2006.
- 35.Świętokrzyski Zarząd Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża – Schronisko dla Kobiet Ofiar Przemocy – opis zaplecza
- 36.Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie” – opis zaplecza